

Ettepanek:

Autotööstuse lihtsustamise omnibus (COM (2025) 993; COM (2025) 999)

Otsuse ettepanek koordinatsioonikogule

Kujundada seisukoht

Kaasvastutaja sisendi tähtpäev **30.01.2026**

KOKi esitamise tähtpäev **11.02.2026**

VV esitamise tähtpäev **19.02.2026**

Vastutav ministeerium: Kliimaministeerium

Kaasvastutajad: Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Siseministeerium

Seisukoha valitsusse toomise alus ja põhjendus

Algatuse vastuvõtmisega kaasneks oluline majanduslik või sotsiaalne mõju (RKKTs § 152¹ lg 1 p 2)

Sisukokkuvõte

Euroopa Komisjon avaldas 16.12.25 **autotööstuse paketi**, mille üldeesmärk on tagada Euroopa autotööstuse dekarboniseerimine ja konkurentsivõime tõstmine. Paketi osana avaldati **autotööstuse lihtsustamise omnibuspakett** kahe õigusakti eelnõuga.

Muudatuste üks peamistest eesmärkidest on **võrdsustada väiksematele elektribikutele kehtivad nõuded sarnase kandevõime ja kasutusotstarbega sisepõlemismootoriga sõidukitele kehtivate nõuetega**. Kuna elektrilised sõidukid on raskemad oma akude tõttu, siis langevad nad kategooriasse, kus neile kohalduvad rangemad nõuded kui sama kasutusotstarbe ja kandevõimega sisepõlemismootoriga sõidukitele, mis muudab nende tootmise kallimaks ja turul ebaatraktiivsemaks. N2 elektriliste kaubikute klientide sihtrühma hulka kuuluvad enamasti VKEd ja mikroettevõtted, leevenduste toel tõuseks nende sõidukite atraktiivsus sihtrühma jaoks. Lisaks lihtsustatakse ja ühtlustatakse ELi sõidukiregulatsiooni, et vähendada ebaproportsionaalset halduskoormust ja kulusid autotootjatele.

Eesmärgid

1. **Direktiivi eelnõuga (COM (2025) 999)** muudetakse direktiivi 92/6/EEÜ, et vabastada N2-kategooria elektrilised kaubikud, mille lubatud täismass ületab 3,5 tonni, kuid jääb alla 4,25 tonni, **kiiruspiiriku paigaldamise kohustusest**, viies need samale tasemele nende fossiilkütusel töötavate ekvivalentidega ehk N1-kategooria diiselkaubikutega. Riikidel on **3 kuud** muudatuse siseriiklikku õigusesse ülevõtmiseks alates direktiivi muudatuse jõustumisest.
2. **Määruse eelnõuga (COM (2025) 993)** muudetakse määruseid nr (EÜ) 561/2006, (EL) 2018/858, (EL) 2019/2144 ja (EL) 2024/1257.
 - Määruse nr (EÜ) **561/2006** muudatusega **vabastatakse** N2-kategooria elektrikaubikud (maksimaalse täismassiga 3,5 kuni 4,25 tonni ning mida kasutatakse üksnes riigisiseseks veoks) kohustusest paigaldada **nutikas sõidumeerik**, kuna sellist kohustust pole ka N1-kategooria diiselkaubikutel. Lisaks vabastatakse eratarbimiseks kasutatavad **matkaautod** sõidu- ja puhkeaja eeskirjade ning sõidumeeriku kasutamise nõuetest.
 - Määruse (EL) nr **2019/2144** muudatus näeb ette N2-kategooria elektrikaubikute (maksimaalse täismassiga 3,5 kuni 4,25 tonni) vabastamise **kiiruspiiriku paigaldamise kohustusest**, asetades need seeläbi samale alusele nende fossiilkütusel töötava vastandiga, s.o N1-kategooria diiselkaubikutega.
 - Määruse (EL) **2024/1257** muudatused lihtsustavad heitkoguste nõuetele vastavuse tõendamist ning vähendavad haldus- ja testimiskoormust. Kaotatakse **madalal temperatuuril eraldi laborikatse** tegemise nõue ja Euro 7 mootori tüübikinnituses minnakse üle **sõidukitüüpide asemel sõidukikategooriatele**, millega välditakse samal tehnoloogial põhinevate mootorite korduvat katsetamist eri sõidukitüüpides. Lisaks antakse komisjonile selgem volitus sõidukitüüpide nõuetele vastavuse seireks vajaliku **EL ühtlustatud andmetaristu loomiseks**, mis toob märkimisväärse kulude kokkuhoiu sõidukitootjatele (saavad edastada standarditud andmeid ühe korra, väheneb tarkvara integreerimise ja sertifitseerimisega seotud kulu).
 - Määruse (EL) **2018/858** peamise muudatusena lisatakse uus **väikeste elektrisõidukite alamkategooria**, mis hõlmab kuni **4,2 meetri pikkuseid M1-kategooria** elektrisõidukeid. See võimaldab liikmesriikidel ja kohalikel omavalitsustel välja töötada sihipäraseid stiimuleid, soodustades ELis toodetud väikeste elektrisõidukite nõudlust. Lisaks vähendatakse killustatust **elektrisõidukite ja laadimistaristu vaheliste tehniliste nõuete vahel** ning ühtlustatakse õigusraamistikku **ÜRO (UNECE) eeskirjadega**.

Kas EL algatus reguleerib karistusi või haldustrahve? **Ei**

Kas nähakse ette uue asutuse loomine (järelevalvelised või muud asutused)? **Ei**

Kas lahenduse rakendamine vajab IT-arendusi? **Ei**

Lisaks autotööstuse lihtsustamise ja ettevõtete sõidukiparkide eelnõudele esitati autotööstuse paketis ka **autode ja kaubikute CO2 standardite** määruse ülevaatamine, sõidukite märgistamise direktiivi ülevaatus ja akude strateegia teatis (Battery Booster).

Mõju ja sihtrühm

Majandus

Ettevõtlus/Halduskoormus – Autotööstuse omnibuspakett vähendab Euroopa tootjate kulusid ja leevendab halduskoormust, suurendades nende ülemaailmset konkurentsivõimet ning vabastades ressursse dekarboniseerimiseks. Ettevõtted säästavad ligikaudu **706 miljonit** eurot aastas. Muu hulgas ühtlustatakse ja lihtsustatakse uute kaubikute ja veokite katsetamismõnde. See aitab kulusid vähendada, säilitades samal ajal kõrgeimad keskkonna- ja ohutusstandardid. Elektriliste kaubikute kasutuselevõttu riigisisises transpordis toetatakse meetmetega, millega seatakse need juhtide puhkeaegade ja neid reguleerivate eeskirjade osas võrdsele alusele sisepõlemismootoriga kaubikutega. Lisaks ajakohastab ja ühtlustab komisjon sõiduautode märgistamise eeskirju, et tarbijatel oleks ostuotsuseid tehes täielik teave sõidukite heitkoguste kohta.

Keskkond

Kliimamuutused – Mõjutatud sihtrühmadeks on elanikud ja ettevõtjad. Muudatuse rakendamisega kaasneb oluline mõju EL-s seatud kliimaeesmärkide elluviimisele läbi maanteetranspordi süsinikuheite vähendamise, samuti kaasneb mõju tööstuse konkurentsivõime eesmärkide saavutamisele. Muudatused peaksid muutma elektrilised sõidukid tavatarbijatele, VKEdele ja mikroettevõtjatele kättesaadavamaks, mistõttu suureneks elektrisõidukite kasutuselevõtt.

Kaasamine

Kaasata kõik asjassepuutuvad partnerid ja huvirühmad, sh Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Tööandjate Keskliit.